

**Міністерство освіти і науки України
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

ISSN 2521-1293 (друкована версія)

*Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 8416 від 06.02.2004 р.*

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

**Серія: Філологія
(мовознавство)**

Випуск 25

Вінниця – 2017

Англійська мова у професійному становленні спеціалістів-інженерів на факультеті конструювання та дизайну.....	202
Томнюк Людмила	
Особливості асоціативного поля концепту <i>GEFÄNGNIS</i> : гендерна характеристика та стереотипізація образу в'язниці в німецькій картині світу.....	208
Фрумкина Арина	
О глоттальному приступе в федеративно-німецьком теледискурсе.....	215
Цепенюк Тетяна	
Категорія інтенсивності в англійській та українській мовах: перекладознавчий аспект.....	222
Яременко Наталія	
Переклад термінів у сфері транспортних перевезень з англійської на українську мову.....	231
РЕЦЕНЗІЇ	238
Гороф'янюк Інна	
Нове джерело подільської регіональної лексикології (Краєвська Г. П. Народновиробнича термінологія центральноподільських говірок: Матеріали до Лексичного атласу української мови". – Вінниця, 2017).....	238
Шабат-Савка Світлана	
Синтаксична норма – об'єднувальний складник національної культури. Нова праця про синтаксичну норму української літературної мови (Харченко С. Синтаксичні норми української літературної мови ХХ – початку ХХІ ст. : монографія / Світлана Харченко; [відп. ред. К. Г. Городенська]. – Київ : Міленіум, 2017. – 417 с.).....	240
ХРОНІКА	244
Кухар Ніна, Прокопчук Людмила	
Усе іде, але не все минає...(портрети подільських науковців – 85-річчю від дня заснування кафедри української мови Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського присвячуємо).....	244
НАШІ АВТОРИ	251

Modifications found in the speech stream reflect the unconscious desire of the speaker to facilitate the work of the articulatory apparatus, which entails the tightening of words and syllables in speech and helps to weaken the realization of the glottal stop until its complete disappearance. In the speech reality – the speech of announcers and moderators representing the federal-German version of the pronunciation standard there is a tendency to oust the glottal stop by glottalization. Thus, the glottal stop tends to disappear, as in its time it happened on the example of the English language, which entails the appearance of new phonetic diphthongs, which eventually will be transferred to the phonological category.

The acoustic effect of the glottal stop results in a specific sound of the federal-German version of the pronunciation standard, which distinguishes it from the Austrian and Swiss variants, where the lack of glottalization by native speakers of the pronunciation standard often leads to morphological destruction and the absence of a boundary signal, which complicates the decoding of the sonic side.

Key words: *glottalization, glottal stop, vocalism system, read-aloud, spoken language, codified norm, orthoepy dictionary.*

References:

1. Deutsches Aussprachewörterbuch / E. M. Krech, E. Stock, U. Hirschfeld, L.C. Anders. – Walter de Gruyter, Berlin, New-York, 2010. – 1176 S.
2. Duden. Aussprachewörterbuch. Bd. 6 (2. Aufl.) – Mannheim / Leipzig / Wien / Zürich : Dudenverlag, 2005. – 830 S.
3. Großes Wörterbuch der deutschen Aussprache / E. M. Krech u. a. – Leipzig : VEB Bibliographisches Institut, 1982. – 600 S.
4. Krech H. Die Lehrerstimme, Stimmbefunde an künftigen Lehrern von 1946–1951 / Hans Krech // Wiss. Z. Univ. Halle, ges.–sprachw. R. – 1951/52. – H.11– S. 75–78.
5. Krech H. Einführung in die deutsche Sprechwissenschaft / Sprecherziehung (Lehrbrief) / Hans Krech. – Berlin : VEB Dtsch. Verlag d. Wissenschaften, 1960 – 127 S.

Тетяна Цепенюк
(м. Тернопіль)

УДК 81'255.4:82-31=811'11

КАТЕГОРІЯ ІНТЕНСИВНОСТІ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ: ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧИЙ АСПЕКТ

Категорія інтенсивності та різнорівневі засоби її вираження викликають значний інтерес у сучасних лінгвістів та перекладознавців. Лексичні інтенсифікатори становлять левову частку з усіх підсилювачів. У статті проаналізовано стратегії і тактики відтворення інтенсифікаторів в українських перекладах творів сучасної англomовної художньої прози. Виявлено основні способи і прийоми відтворення структурної, семантичної і прагматичної специфіки англійських інтенсифікаторів. Досліджено специфіку відтворення їхнього експресивного та образного навантаження. Виявлено найчастіші перекладацькі прийоми відтворення аналізованих інтенсифікаторів:

транспозицію, калькування, компенсацію, вилучення, пермутацію, пошук контекстуального відповідника.

Ключові слова: інтенсивність, інтенсифікатор, перекладацькі стратегії і тактики, способи і прийоми відтворення, сучасна англомова художня проза.

Постановка проблеми. Кожен письменник так чи так прагне привернути увагу читачів до свого твору й утримати цю увагу впродовж усієї оповіді, викликати в читача емоції та переживання. Інколи для цього не зовсім достатньо захопливої сюжетної лінії, тому автори й приділяють значну увагу мові художнього твору. Заради досягнення певної образності й створення естетичного ефекту вони підсилюють висловлювання, наділяють їх емоційною силою, інколи навіть відходять від мовленнєвих норм і стандартів. Використання тих чи тих способів вираження інтенсивності залежить від особистості письменника, його індивідуальних уподобань, мовленнєвого темпераменту. Уживаючи інтенсифікатори в текстах художньої прози, автор має змогу виразити своє суб'єктивне ставлення до предметів, явищ фізичного, соціального і духовного світу людини. Використані інтенсифікатори допомагають читачеві як оригінального твору, так і його перекладу, сповна сприйняти образ певного персонажа, зокрема його емоційний стан, розумові здібності, певні прояви фізичного стану, риси характеру, зовнішність тощо. Досягнення високого рівня українського перекладу англомовної художньої прози ґрунтується на збереженні всього спектру лінгвістичних засобів створення експресивності та її кількісної характеристики – інтенсивності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Категорія інтенсивності як функціонально-семантична категорія та мовні засоби її вираження давно привертала увагу філософів, психологів, мовознавців, лінгвістів і, зрештою, перекладознавців. Вона неодноразово була предметом детального вивчення на матеріалі різних мов [1], [7], [9], [14], [15], [17], [18], [21]. Поодинокі наукові дослідження категорії інтенсивності, які здійснені в перекладознавчому річищі, здебільшого стосуються російської мови або інших європейських мов. У площині українсько-англійського напряму перекладу Р. П. Зорівчак досліджує особливості відтворення компаративних фразеологічних одиниць як засобів мовного підсилення в монографії „Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія” [12]. Авторка визначає конвергентні і дивергентні риси українських та англійських фразеологізмів-інтенсифікаторів, які є визначальними в процесі їхнього перекладу. Н. В. Денисенко торкається проблем відтворення українською мовою англійських інтенсифікаторів у межах вивчення засобів вираження емфазы. Дослідниця зосереджує свою увагу лише на деяких інтенсифікаторах, а саме – підсилювальному дієслові *do*, займеннику *oneself*, прислівниках *ever*, *even*, *really*, *absolutely*, *perfectly*, розмовних одиницях *the hell*, *the dickens*, *the shit*, *hell of+N* [10; 11]. Отже, попри значну кількість досліджень категорії інтенсивності та основних засобів її вираження, можемо стверджувати, що сучасній українській перекладознавчій науці бракує наукових розвідок, де б висвітлювалися особливості відтворення засобів підсилення на всіх мовних рівнях.

Мета дослідження полягає у виявленні та детальному описі прийомів відтворення семантичних, стилістичних, емоційних та функціональних характеристик англійських інтенсифікаторів в українських перекладах творів сучасної англомовної художньої прози.

Виклад основного матеріалу. Під категорією інтенсивності розуміють мовну понятійну категорію, що служить для відображення градацій у ступені вияву ознаки за допомогою різнорівневих засобів мови [18, с. 19]. Сьогодні поняття «інтенсивність», як і

термін «категорія інтенсивності», у лінгвістиці та перекладознавстві тлумачиться неоднозначно. Оскільки протягом тривалого часу інтенсивність вивчали в рамках експресивної стилістики, то серед учених немає єдиної думки щодо лінгвістичного статусу цієї категорії. Ш. Баллі під терміном «інтенсивність» розумів «всі розбіжності, які зводяться до категорії кількості, величини, цінності, сили тощо» і далі узагальнював: «... кількісна різниця, або різниця в інтенсивності, є однією з тих загальних категорій, у які ми вводимо будь-які об'єкти нашого сприйняття чи нашої думки» [2, с. 202–203]. На думку І. І. Туранського, «Категорія інтенсивності – це семантична категорія, в основі якої лежить поняття градації кількості в широкому розумінні цього слова. Інтенсивність є кількісною мірою оцінки якості, мірою експлікативності, показником змісту комунікації» [17, с. 7].

Під мовними засобами вираження категорії інтенсивності, інтенсифікаторами, ми розуміємо частково десемантизовані слова, які служать для вираження більшого порівняно з нормою ступеня ознаки, якості, а також інтенсивності дії, позначених ключовим словом. Категорію інтенсивності в англійській та українській мовах утворюють різнорівневі засоби: морфологічні, лексичні, синтаксичні. Левову частку з усіх підсилювачів становлять лексичні інтенсифікатори, які найбільш уживані у творах сучасної англійської художньої прози. До цієї групи інтенсифікаторів належать: підсилювальні прислівники (*very, too, greatly, fully, rather, extremely* etc.), прикметники підсилювального значення (*immense, brilliant, dead, devilish, death-tired, icy-cold* etc.), іменники-інтенсифікатори (*a damn, a fig, a farthing, a trifle, a jot, a hell* etc.), компаративні конструкції підсилювального значення (*like lightning, like hell, as good as gold, as free as the wind* etc.).

Попри те, що інтенсифікатори входять до всіх можливих стилів мовлення, джерелом їхнього виникнення, закріплення і функціонування, безумовно, вважають художню прозу. Цей шар лексики формується в тісній взаємодії трьох фундаментальних для мови функцій: номінативної, комунікативної та прагматичної. Це «слова з яскраво вираженим прагматичним призначенням, які апелюють радше до емоційної сфери психіки людини і через неї до інтелектуального осмислення подій шляхом емоційного співпереживання» [3, с. 172]. Уживаючи інтенсифікатори в текстах художньої прози, автор має можливість виразити своє ставлення до предметів, явищ фізичного, соціального і духовного світу людини. А. Е. Левицький зазначає, що інтенсифікатори «беруть участь у формуванні емоційності тексту, яка проявляється або в його загальній емоційній насиченості, або в конкретних емоціях мовця» [13, с. 118].

Одне з основних завдань перекладача під час відтворення інтенсифікаторів українською мовою полягає в тому, щоб передати такий самий ступінь інтенсифікації та зберегти стилістичне забарвлення твору. Частим в українських перекладах є явище «нейтралізації», що зумовлене певними розходженнями у відтворенні емоційно-оцінної та експресивного компонента вихідної та цільової мов. Певну невідповідність у збереженні інтенсифікації та стилістичного забарвлення оригіналу можна спостерігати при відтворенні англійських інтенсифікаторів, виражених розмовно-просторічною лексикою, жаргонізмами, сленгізмами *damn (damned), bloody, hell* тощо. Під час застосування стилістично нейтральної лексики української мови, наприклад, прислівника інтенсифікуючого значення *дуже*, ступінь інтенсифікації зберігається в перекладі, але стилістичне забарвлення не повністю передається: *Slight bleaching of the pigment. Minor sundering and cohesion of the papyrus. But all in all ... in damn fine condition* [19, р. 210]. - Трохи зблякла фарба. Сторінки децю потерлися й позлипалися. Але загалом ... у дуже добромому стані [6, с. 254].

Найбагатшим і стилістично яскравим класом інтенсифікаторів є підсилювальні прислівники, оскільки їм притаманна необмежена сполучуваність в тексті і мовленні, і вони найемоційніше передають ставлення людини до того чи того явища, предмета, дії. Використання перекладачами словникових відповідників для відтворення англійських інтенсифікаторів займає найбільшу частку серед усіх прийомів: *The elevator is a perfectly safe machine, Langdon continually told himself, never believing it* [20, p. 24]. – «Ліфт – **цілком** безпечна споруда, постійно переконував він себе, проте ніколи в це не вірив» [4, с. 234, 31]. – *Ленгдон знову й знову повторював подумки, сам собі не вірячи: Ліфт – **цілком** безпечна машина* [5, с. 21]. Крім цього, є й інші словникові відповідники цього інтенсифікатора: **зовсім, відмінно, чудово** тощо, так звані варіантні відповідники. Перекладач не довільно вибирає той чи той варіант перекладу, а керується при цьому регістром, контекстом, мовленнєвою характеристикою героїв, що дає йому змогу обгрунтовано зупинити свій вибір на одному із варіантних відповідників тієї чи тієї одиниці.

Дуже часто перекладачі вдаються до свідомого вилучення того чи того інтенсифікатора. Англійській мові притаманне вживання двох або більше інтенсифікаторів для підсилення ознаки, якості, дії, стану, процесу: *so damn smart, so agonizingly honest, far too fast* та ін. Однак для української мови таке явище не є типовим. Тому така відмінність спричинює певні особливості під час перекладу інтенсифікаторів: *In a funny way, she had reminded him a little of Rachel when they were young, she was so damn smart, graduating from Harvard Law School summa cum laude, and the similarity had turned him off* [23, p. 90]. – *Смішно, але вона децю нагадала йому Рейчел замолоду. Та теж була **до біса** розумною, здобула диплом юриста в Гарварді. Така схожість відбила в нього будь-яку охоту до залицяння* [16, с. 68].

Градація ступеня ознаки, якості, стану, дії тощо в українській мові може виражатися префіксально-суфіксальним способом, а саме – за допомогою зменшувальних та збільшувальних суфіксів: **-еньк, -есеньк, -іньк, -енн, -езн** і також деяких префіксів: **най-, якнай-, щонай-, пре-** та ін. Зважаючи на це, перекладачі часто відтворюють англійські прислівники-інтенсифікатори в такий спосіб, де сема інтенсивності передається афіксами. Під такою трансформацією ми розуміємо трансформацію рекатегоризації: *The sound seemed to be coming from the last bedroom on an exceptionally long hallway* [20, p. 280]. – *Здавалося, звук виходить зі спальні в самому кінці **довжелезного** коридору* [4, с. 300]

Прикметники-інтенсифікатори, поділяються на: 1) складні прикметники; 2) прикметники з підсилювальними префіксами; 3) прикметники інтенсифікувального значення типу **dead, absolute, tremendous, extreme, striking, terrible** тощо. Серед прикметників інтенсифікувального значення можна виділити такі, від яких утворюються прислівники-інтенсифікатори: **dead (deadly), absolute, tremendous, thunderous, extreme, striking, terrible, perfect, desperate, irresistible, profound, utter, enormous, total, painful, wild, brilliant** тощо. Порівняно з похідними від них прислівниками, ці прикметники вживаються у функції інтенсифікаторів значно рідше. Здебільшого такі прикметники-інтенсифікатори відтворюються українською мовою теж прикметниками підсилювального змісту: «*Ms. Vetra is a woman of tremendous personal strength*» [19, p. 50]. - *Міс Ветра – жінка **величезної** сили духу* [6, с. 58].

У наступних випадках спостерігається застосування прийому транспозиції частин мови – англійські прикметники-інтенсифікатори відтворено українськими прислівниками: *A crystal clear image was still coming from camera # 86* [19, p. 58]. – *Від камери номер **вісімдесят***

шість і далі надходило **ідеально** чітке зображення [6, с. 66]. Заміна частин мови присутня і в наступному прикладі, однак, окрім цієї трансформації, у перекладі інтенсифікатор стає підсилювачем процесуальної ознаки: *When the bells of St. Peter's began their deafening clamor, both Langdon and Vittoria jumped* [19, р. 301]. – У соборі Святого Петра **гучно** задзвонили дзвони, і Ленгдон з Вімторією аж підскочили [6, с. 295]. У наступних реченнях перекладачка А. Кам'янець вдається до трансформації вилучення: *The tiny etched letters dead center of the door took Chartrand's breath away* [19, р. 462]. – У центрі дверей були вигравірувані маленькі літери, від яких у Шартрана перехопило подих [6, с. 443]. Трансформація додавання є менш поширеною при відтворенні прикметників-інтенсифікаторів: *Silas was stunned with the devilish simplicity* [20, р. 128]. – Сайлас був вражений, що все виявилось так **неймовірно** просто [4, с. 140].

До складних прикметників-інтенсифікаторів належать прикметники, до складу яких входить здебільшого іменник, з яким може порівнюватися той чи той предмет, особа або явище: **cigarette-thin, raven-haired, ghost-pale** тощо. Вони є так званими «усіченими» порівняннями, де вилучено сполучники **as** або **like**. Такі прикметники є більш поширеними в англійській мові, аніж в українській, тому їхнє відтворення українською мовою може викликати певні труднощі в перекладачів. Застосування словникових відповідників: *His brand new passport is worthless* [22, р. 134]. – **Отже, його новісінький** паспорт нічого не вартий [8, с. 160]. Для адекватного відтворення прикметників-інтенсифікаторів перекладачам інколи доводиться використовувати свої авторські неологізми, як-от у наступному прикладі з інтенсифікатором **lightning-hot**: *Lightning-hot pain blinded him* [22, р. 222]. – **Вогняно-пекучий** біль засліпив його [8, с. 257].

У ролі підсилювачів можуть виступати як власні, так і загальні іменники. В аналізованих творах іменники-інтенсифікатори досить часто вживаються для підсилення невизначеної кількості чого-небудь: **a (the) sea, million, deal** у словосполученні **a great deal, fortune, a torrent** тощо. Українські перекладачі, відтворюючи ці підсилювачі українською мовою, здебільшого використовували прийом вилучення: *A sea of faces stared heavenward, united in a silent countdown* [19, р. 498]. – **Люди задерли голови, подумки відлічуючи секунди** [6, с. 475]. Застосування прийому генералізації: *For an instant, their eyes met, and a torrent of emotions flowed – gratitude, desperation and regret* [19, р. 437]. – **На мить їхні погляди зустрілися, і в її очах він прочитав безліч** емоцій – вдячність, відчай, жаль [6, с. 420].

В сфері інтенсифікації спостерігається процес активізації внутрішніх запозичень – з жаргонної і розмовно-просторічної лексики. У сучасній англійській мові досить популярними і часто вживаними є такі сленгізми, як **hell, damn (damned), bloody** та вирази, до складу яких входять ці слова. Найчастіше такі одиниці звучать з вуст чоловіків, молоді або людей із низьким рівнем освіти. При перекладі цих інтенсифікаторів українською мовою можуть застосовуватися різні прийоми: калькування, пошук контекстуального відповідника, диференціація, генералізація, описовий переклад та ін.

Висновки. Значний інтерес до вивчення інтенсифікаторів під кутом перекладознавства, який останнім часом набирає все більших обертів, дає підстави стверджувати, що ці одиниці посідають не останнє місце в системі мови як вихідної, так і цільової. Художня література, зокрема художня проза, надає невичерпний фактологічний матеріал для дослідження механізму, засобів і способів використання інтенсифікації на різних мовних рівнях – фонетичному, морфологічному, лексичному, синтаксичному. Адекватність перекладу інтенсифікаторів не залежить від існування / відсутності в цільовій

мові прямих відповідників, адже в кожному окремому випадку враховуються їхнє функціональне навантаження, контекстуальні умови, особливості авторського стилю та індивідуального стилю перекладачів.

Перспективи подальших досліджень. Перспективою подальшого дослідження категорії дослідження крізь призму перекладознавства є виявлення особливостей відтворення мовних засобів підсилення фонетичного й синтаксичного рівнів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Акуленко В. В. Лексические средства выражения интенсивности качественного признака в современном русском языке: автореф. дис. на соискание науч. степени канд. филол. наук: спец. 10.02.01 „Русский язык” / В. В. Акуленко. – Киев, 1987. – 25 с.
2. Балли Ш. Французская стилистика / Шарль Балли. — Москва : Изд-во иностранной литературы, 1961. – 394 с.
3. Безрукова В. В. Интенсификация и интенсификаторы в языке и речи (на материале английского языка): дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04 / Вера Викторовна Безрукова. – Воронеж, 2004. – 222 с.
4. Браун Ден. Код да Вінчі / Д. Браун; [пер. з англ. А. Кам'янець]. – Харків : Книжковий Клуб „Клуб Сімейного Дозвілля”, 2008. – 480 с.
5. Браун Ден. Код да Вінчі / Д. Браун; [пер. з англ. В. Шовкуна] // Всесвіт. – 2006. – №1–2. – С. 6–113.
6. Браун Ден. Янголи і демони / Д. Браун; [пер. з англ. А. Кам'янець]. – Харків : Книжковий Клуб „Клуб Сімейного Дозвілля”, 2008. – 544 с.
7. Гамзюк М. В. Емотивність фразеологічної системи німецької мови (Досвід дослідження в синхронії та діахронії): дис... доктора філол. наук: 10.02.04 / М. В. Гамзюк. – Київ, 2001. – 424 с.
8. Грегори Дж. Книга імен / Дж. Грегори, К. Тінторі; [пер. з англ. А. Кам'янець, Т. Некряч]. – Харків: Книжковий Клуб „Клуб Сімейного Дозвілля”, 2007. – 352 с.
9. Гурко М. З. Категория интенсивности в современной немецкой фразеологии (на материале фразеологических единиц тематической группы „интеллектуальные способности человека”): дисс. ... канд. филол. наук: 10.02.04 / Манана Зибиловна Гурко. – Киев, 2006. – 197 с.
10. Денисенко Н. В. Переклад англійських емоційних словосполучень українською мовою [Електронний ресурс] / Н. В. Денисенко // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – Житомир, 2006. – Вип. 30 – С. 221–223. – Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/1685/1/20.pdf>
11. Денисенко Н. В. Проблема передачі англійської лексичної емоції українською мовою / Н. В. Денисенко // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – Житомир, 2005. – Вип. 23 – С. 139–141.
12. Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія / Роксоляна Петрівна Зорівчак. – Львів : Вища школа, 1983. – 173 с.
13. Левицкий А. Э. Функционально-семантическое поле квалификации степени проявления признака в современном английском языке: дисс. ... кандидата филол. наук: 10.02.04 / Андрей Эдуардович Левицкий. – Киев, 1991. – 185 л.
14. Ніколашина Т. І. Семантична типологія прислівників у сучасній українській мові: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 „Українська мова” / Т. І. Ніколашина. – Дніпропетровськ, 1997. – 18 с.
15. Попенко О. М. Функціонально-семантична категорія інтенсивності ді: дис. ... кандидата філол. наук: 10.02.01 / Ольга Михайлівна Попенко. – Ніжин, 2005. – 211 с.
16. Стіл Данієла. Неодружені та небезпечні / Д. Стіл; [пер. з англ. І. Паненко]. – Харків : Книжковий Клуб „Клуб Сімейного Дозвілля”, 2008. – 398 с.

17. Туранский И. И. Семантическая категория интенсивности в английском языке / И. И. Туранский. – Москва : Высш. шк., 1990. – 173 с.
18. Удовенко І. В. Структурно-семантичні та функціональні особливості французьких інтенсифікаторів процесуальної ознаки: дис. ... кандидата філол. наук: 10.02.05 / Інна Володимирівна Удовенко. – Одеса, 2004. – 203 с.
19. Brown Dan. Angels and Demons / Dan Brown. – New York : Pocket Books, 2006. – 608 p.
20. Brown Dan. The Da Vinci Code / Dan Brown. – New York : Random House Inc., 2003. – 454 p.
21. Fohlin M. L'adverbe dérivé modifieur de l'adjectif. Étude comparée du française et du suédois / Fohlin M. – Växjö University Press, 2008. – 268 p.
22. Gregory Jill, Tintori Karen. Book of Names / Jill Gregory, Karen Tintori. – New York : St. Martin's Press., 2007. – 320 p.
23. Steel Danielle. Toxic Bachelors / Danielle Steel. – Berkshire : Corgi Books., 2006. – 512 p.

Цепенюк Т. Категория интенсивности в английском и украинском языках: переводческий аспект.

Категория интенсивности и средства ее выражения вызывают значительный интерес у современных лингвистов и переводоведов. Лексические интенсификаторы становятся львиную долю среди всех усилителей. В статье проанализированы переводческие стратегии и тактики, позволяющие передать структурное, семантическое и прагматическое своеобразие английских интенсификаторов средствами украинского языка в переводах современной англоязычной прозы. Исследована специфика воссоздания экспрессивной и образной нагрузки интенсификаторов в украинских переводах. Выявлены наиболее частотные трансформации, приемы и методы при переводе интенсификаторов: транспозиция, калькирование, компенсация, опущение, пермутация, нахождение контекстуального соответствия.

Ключевые слова: интенсивность, интенсификатор, переводческие стратегии и тактики, экспрессивная и образная нагрузка, современная англоязычная проза.

Abstract

Tsepeniuk T. Category of intensification in the English and Ukrainian languages: translation aspect.

Introduction. Modern translatology focuses, among other things, on an in-depth study of units belonging to different linguistic levels (from phonopoetics to cognitive stylistics), which taken together, constitute an exceptional flavor of a literary work. Every author tends to compose something really unique both in form and in content. Nothing may be considered secondary or accessory in a work of fiction, at least in its best versions; hence the interest in the smallest building blocks of non-radical parameters such as discourse words, interjections and even affixes. Their faithful rendering in translation requires a thorough and complete understanding of linguistic material, socio-historical, ethno-cultural and psychological dimensions in the original and target culture.

Purpose. The article aims to highlight procedures, techniques, methods, strategies and tactics that prove useful to faithfully reproduce English lexical means of intensification in Ukrainian translations.

Methods. Method of componential analysis was used to discover the semantics of the investigated lexical means of intensification. Contrastive method helped us to reveal convergent

and divergent features of intensifiers in the two languages that may influence the translator's choice of ways of faithful reproduction of English intensifiers.

Results. *An intensifier is an integral element of the texts of different types and genres. Due to their expressiveness and figurativeness intensifiers occupy a special position in the arsenal of artistic means of fiction. They belong to the basic building blocks, through which the creative personality of the author as well as the specific features of his/her characters may show up. We define intensifiers as partly desemantised words or phrases that serve to express a greater (compared with the normal) degree of quality or intensity of an action/condition/process denoted by a key word. Intensifiers present a flexible layer of the word-stock of any language. They have become the object of renewed interest due to the development of computerized corpora, and also to advances in theoretical linguistics (in the study of semantic change and grammaticalization processes). This renewed interest has focused, for example, on the individual histories of particular degree items as seen from the perspective of grammaticalization, on the competition of different intensifiers within a given period and across time, and on their distribution across different social groups, varieties or registers. We have analysed lexical means of intensification – intensifying adverbs, adjectives, and nouns, their functions in literary prose and ways of their reproduction into the Ukrainian language. Different types of intensifiers, their convergent and divergent features in English and Ukrainian, their usage in the texts of different types, genres and in various registers, pragmatic factors, contextual situation, language traditions, anticipated reaction of the implied/hypothetical reader, etc. can dramatically influence the process of translation.*

Conclusion. *The research done shows a wide range of procedures, methods and techniques applied by the Ukrainian translators in rendering English intensifiers (calque, descriptive, explanatory translation, translation by analogy, by interpretation or by commentaries and the translators' individual word and phrase coinages). Normally translators are in a constant search for correspondences from vast resources of the Ukrainian language. Equivalents established due to the identity of the denotatum or long-standing traditions of language contacts, context-sensitive variant correspondences and translation transformations of different types (substitution, transposition, addition, omission, recategorization, differentiation, generalization, compensation, antonymic translation) were frequently used. The prospects for further research related to the translation of intensifiers may lie in the identification of specific rendering of syntactic and phonetic intensifies.*

References

1. Akulenko V. V. Leksycheskie sredstva vyrazheniia intensivnosti kachestvennogo pryznaka v sovremennom russkom yazyke: avtoref. dis. na soiskaniie nauch. stepeni kand. filol. nauk: spets. 10.02.01 „Russkii yazyk” / V. V. Akulenko. – Kyiv, 1987. – 25 s.
2. Balli Sh. Frantsuzskaia stilistika / Charl Balli. – Moskva : Izd-vo inostranoi literatury, 1961. – 394 s.
3. Bezrukova V. V. Intensifikatsiia i intensifikatory v yazyke i rechi (na materiale angliiskoho yazyka): dis. ... kand. filol. nauk: 10.02.04 / Vera Viktorovna Bezrukova. – Voronezh, 2004. – 222 s.
4. Braun Den. Kod da Vinchi / D. Braun; [per. z anhl. A. Kamianets]. – Kharkiv : Knyzhkovyi Klub „Klub Simeinoho Dozvillia”, 2008. – 480 s.
5. Braun Den. Kod da Vinchi / D. Braun; [per. z anhl. V. Shovkuna] // Vsesvit. – 2006. – № 1–2. – S. 6–113.
6. Braun Den. Yanholy i demony / D. Braun; [per. z anhl. A. Kamianets]. – Kharkiv : Knyzhkovyi Klub „Klub Simeinoho Dozvillia”, 2008. – 544 s.

7. Hamziuk M. V. Emotyvnist frazeolohichnoi systemy nimetskoï movy (Dosvid doslidzhennia v synkhronii ta diakhronii): dys... doktora filol. nauk: 10.02.04 / M. V. Hamziuk– Kyiv, 2001. – 424 s.
8. Gregori Dzh. Knyha imen / Dzh. Gregori, K. Tintori; [per. z anhl. A. Kamianets, T. Nekriach]. – Kharkiv : Knyzhkovyi Klub „Klub Simeinoho Dozvillia”, 2007. – 352 s.
9. Hurko M. Z. Katehoryia yntensyvnyty v sovremennoi nemetskoï frazeolohyy (na materyale frazeolohycheskykh edynyty tematycheskoï hruppy „yntellektualnye sposobnosti cheloveka”): dys. ... kand. fylol. nauk: 10.02.04 / Manana Zybylovna Hurko. – Kyiv, 2006. – 197 s.
10. Denysenko N. V. Pereklad anhliiskyykh emfatychnyykh slovospoluchen ukrainskoïu movoïu [Elektronnyi resurs] / N. V. Denysenko// Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka. – Zhytomyr, 2006. – Vyp. 30 – S. 221–223. – Rezhym dostupu: <http://eprints.zu.edu.ua/1685/1/20.pdf>
11. Denysenko N. V. Problema peredachi anhliiskoi leksychnoi emfazy ukrainskoïu movoïu / N. V. Denysenko// Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka. – Zhytomyr, 2005. – Vyp. 23 – S. 139–141.
12. Zorivchak R. P. Frazeolohichna odynytsia yak perekladoznavcha katehoriia / Roksoliana Petrivna Zorivchak. – Lviv : Vyscha shkola, 1983. – 173 s.
13. Levitskii A. E. Funktsionalno-semanticheskoie pole kvalifikatsii stepeni proiavlennia priznaka v sovremennom angliiskom yazyke: diss. ... kandidata filol. nauk: 10.02.04 / Levitskii Andrei Eduardovich. – Kyiv, 1991. – 185 s.
14. Nikolashyna T. I. Semantychna typolohiia pryslivnykiv u suchasniï ukrainskii movi: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. filol. nauk: spets. 10.02.01 „Ukrainska mova” / T. I. Nikolashyna. – Dnipropetrovsk, 1997. – 18 s.
15. Popenko O. M. Funktsionalno-semantychna katehoriia intensyvnyty di: dys. ... kandydata filol. nauk: 10.02.01 / Olha Mykhailivna Popenko. – Nizhyn, 2005. – 211 s.
16. Stil Daniela. Neodruzheni ta nebezpechni / D. Stil; [per. z anhl. I. Panenko]. – Kharkiv : Knyzhkovyi Klub „Klub Simeinoho Dozvillia”, 2008. – 398 s.
17. Turanskii I. I. Semanticheskaia kategoriia intensivnyty v angliiskom yazyke / I. I. Turanskii. – Moskva : Vyssh. shk., 1990. – 173 s.
18. Udovenko I. V. Strukturno-semantychni ta funktsionalni osoblyvosti frantsuzkykh intensyfikatoriv protsesualnoi oznaky: dys. ... kandydata filol. nauk: 10.02.05 / Inna Volodymyrivna Udovenko. – Odesa, 2004. – 203 s.
19. Brown Dan. Angels and Demons / Dan Brown. – New York : Pocket Books, 2006. – 608 p.
20. Brown Dan. The Da Vinci Code / Dan Brown. – New York : Random House Inc., 2003. – 454 p.
21. Fohlin M. L'adverbe dérivé modifieur de l'adjectif. Étude comparée du française et du suédois / Fohlin M. – Växjö University Press, 2008. – 268 p.
22. Gregory Jill, Tintori Karen. Book of Names / Jill Gregory, Karen Tintori. – New York : St. Martin's Press., 2007. – 320 p.
23. Steel Danielle. Toxic Bachelors / Danielle Steel. – Berkshire : Corgi Books., 2006. – 512 p.